

Hradní páni mezi námi

I když je Valašsko krajem, který není přeplněn hrady a zámky, několik našich spoluobčanů si může splnit dětský sen o vlastnění šlechtického sídla, a to přímo na vlastním pozemku! Jak na to? Během nejbližšího pobytu na zahradě se podívejte, jestli na ní nejsou pravidelné, nejčastěji oválné nebo kruhové kopečky a pár plytkých proláclin... Kopeček nemusí být nijak rozsáhlý nebo vysoký, stačí jenom metr nad okolním terénem a místa tolik, aby se na něm dal postavit větší altánek. Pokud jste našli alespoň něco ze zmíněných terénních prvků – jste pravděpodobně pánem tvrziště – zaniklé středověké tvrze.

Pojem „tvrz“ označuje ve středověku drobné opevněné feudální sídlo budované obvykle

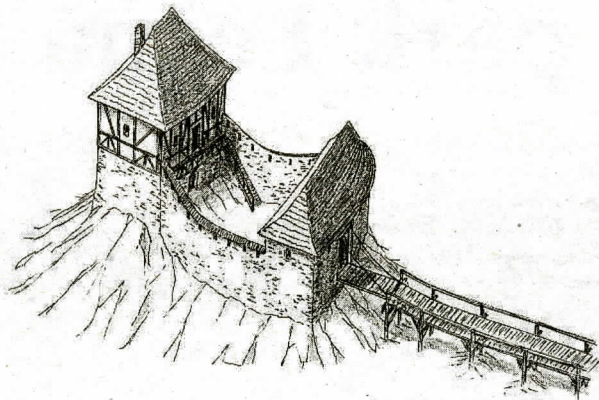
v blízkosti vesnice

či přímo v ní, čímž se liší od hradu. Zpočátku šlo nejčastěji o dřevěnou, později zděnou obytnou a obrannou stavbu věžovitého charakteru, dopl-

něnou o hospodářské stavby. Celek byl obehnan palisádou nebo menší hradbou a kolem byly vyhloubeny příkopy.

V našem regionu je budování tvrzí spojeno zejména s kolonizačními aktivitami Bruna ze Schauenburku. Tento významný olomoucký biskup se snažil osídlit tehdy liduprázdne po-

hranici a zároveň budovat ochranné pásmo kolem nově založené Kroměříže. Tato situace je nejlépe vidět, když se svezete vlakem právě z Kroměříže do Valašského Meziříčí. V druhé polovině 13. století tu vzniká síť vesnic, jež jsou rozdány jako manství, a to převážně Brunovým německým soupeřníkům, kteří si v nich budují své tvrze. Pro tyto many byly tvrze ro-

Idealizovaná představa starší tvrze v Hustopečích Foto: Jan P. Štěpánek

dinným a často jediným sídlem.

Tvrze se nacházely například na Kelečsku v Kelči, Loukově, Komárně, Loučce, Podolí a Brankách a na pravém břehu Bečvy ve Špičkách, Hustopečích, Perné, Lešné a Přílukách. Jenom několik z nich se časem proměnilo v zámky – jako tomu bylo v Lešné či Brankách, ale většinu z nich potkal osud v podobě zmíněných kopečků a proláclin. Tyto „objekty“ (až na pár výjimek) nejsou nijak právně chráněny, a proto když je „náhodou“ rozoráte, nestane se vůbec nic. Navíc to ani nikdo nemusí zjistit, neboť kdo věci znalý by vám kontroloval zahradu? Není ale lepší vstoupit do děje a stát se součástí velkého historického příběhu?

Pokud jste hrdým majitelem pozemku, kde se tvrziště nacházelo, a chcete pozůstatky po něm chránit a zároveň zjistit více, vyhledejte autora článku v Muzeu regionu Valašsko – v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

**Samuel Španihel, archeolog
Muzea regionu Valašsko**